

Обединението на българския народъ и политикогеографското му положение¹⁾

отъ *Ив. Батаклиевъ*

Въ връзка съ сегашната голѣма Европейска война, която клони да се превърне въ свѣтовна, сме свидетели на много бързи и неочаквани промѣни въ политическитѣ отношения не само на европейскитѣ народи, но и въ тѣзи на народи отъ другитѣ материци. Обаче много отъ тѣзи промѣни не будятъ никаква изненада. Такъвъ е случая съ промѣнитѣ въ Балканския полуостровъ, който не можа да остане незасѣгнатъ отъ сегашната война, което не е никакъ чудно, като се има предъ видъ свѣтовното му политикогеографско или геополитическо положение. Такъвъ е случая и съ обединението на българския народъ, който заема най-важно политикогеографско положение на Балканския полуостровъ.

Войната, която води Германия съ помощта на Италия и други държави за установяване на новъ редъ въ Европа, причини на Балканския полуостровъ най-напредъ важни промѣни въ политическитѣ влияния въ него на голѣмитѣ европейски държави. Поради свѣтовното кръстопътно географско положение на Балканския полуостровъ, въ него се срѣщатъ политически влияния и интереси на всички голѣми европейски държави. Но последица отъ войната е, че влиянията на нѣкои отъ тѣзи държави се ограничиха, а влиянията на други се засилиха. Отстраниха се влиянията на западноевропейскитѣ велики сили — Франция и Англия, а се ограничи това на Източна Европа — Русия. Засили се влиянието и политическитѣ връзки на Срѣдна Европа, именно на Германия и най-близката до Балканския полуостровъ южноевропейска държава — Италия. Наредъ съ Русия тѣ сж най-близкитѣ държави до Полуострова. И въ миналото, и днесъ, има разлика между политическитѣ връзки на Германия и Италия съ Балканския полуостровъ. Тѣзи на Италия сж и териториални, които датуватъ отъ края на миналата Свѣтовна война съ за-

¹⁾ Миналата година въ кн. VII на Известията на Българското географско дружество се занимахме подробно и сравнително съ политикогеографското положение на България. Сега правимъ това накратко въ връзка съ обединението на българския народъ, като изтъкваме нѣкои нови пояснения.

владѣването на полуостровъ Истрия, и които сега, следъ победата надъ Югославия и Гърция, се разшириха въ западната част на полуострова. Германия не е имала и нѣма териториални владения на Балканския полуостровъ, но при все това, нейнитѣ политически връзки и интереси, като по-голъма и по-силна държава, сж по-голъми отъ италианскитѣ и тя изтъква като главенъ външенъ факторъ за сждбинитѣ на балканскитѣ държави. Тя се свързва съ Балканския полуостровъ чрезъ два отъ най-важнитѣ му пѣтища: сухоземниятъ — Виена—Бѣлградъ—София и водниятъ дунавски пѣтъ. Следъ миналата свѣтвна война се усилиха търговскитѣ връзки на Германия съ Балканския полуостровъ, особено тѣзи съ България, съ която западноевропейскитѣ държави съзнателно отбѣгваха да правятъ търговия. Отъ нѣколко години насамъ почти $\frac{2}{3}$ отъ външната търговия на България се извършва съ Германия. Разбира се, политическитѣ връзки на Германия съ Балканския полуостровъ се основаватъ и на нейната голѣма политическа и военна мощъ.

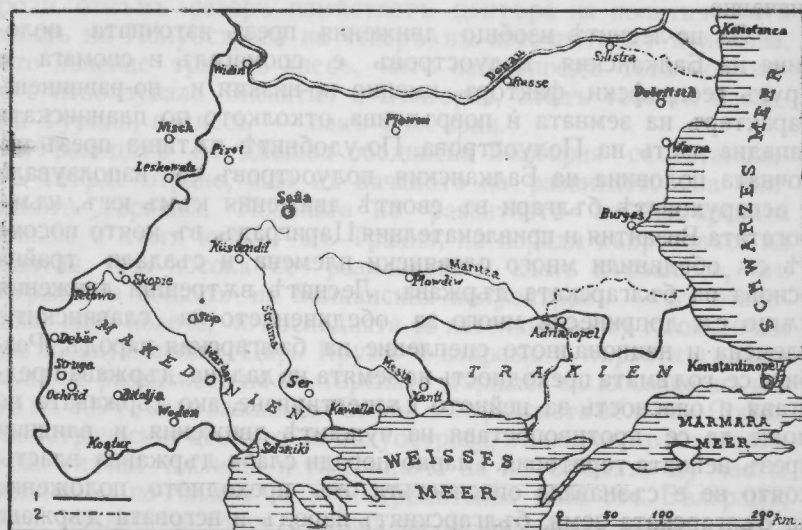
На второ мѣсто сегашната война извърши промѣна въ голѣмината и броя на балканскитѣ държави, която нѣма да бжде безъ значение за бждещия имъ животъ. Прѣкомѣрно, неестествено и несправедливо уголъменитѣ, съгласно парижкитѣ договори за миръ въ 1919 год., държави Гърция и Югославия сж умалени; при това, втората отъ тѣхъ се разпадна на главнитѣ си съставни части: Сърбия и Хърватско. Съ създаването на отдѣлна хърватска държава броятъ на балканскитѣ държави се увеличава съ още единъ.

Най-важната промѣна за българския народъ, която причини сегашната война, е неговото обединение и възстановяването на българската държава въ нейнитѣ географски и исторически граници. Презъ есенъта на миналата година Южна Добруджа бѣ върната на България отъ Румъния. По този начинъ една отъ несправедливоститѣ извършена спрѣмо България съ Букурещкия миренъ договоръ презъ 1913 год. и потвърдена съ договора въ Ньойи, отпадна. Тази пролѣтъ бѣха освободени отъ победоноснитѣ германски войски Македония, Западнитѣ покрайнини и Тракия, които едва понасяха сръбското и гръцко иго. Така, почти се завърши обединението на българския народъ, за което той водѣ въковни борби и е далъ скъпи жертви и което е напълно естествено и необходимо за единъ по-справедливъ политически редъ на Балканския полуостровъ. Не ще съмнение, че това събитие е съ неизмѣримо голѣмо значение за сждбата на българския народъ и неговата държава. Но насъ тукъ интересува обединението на българския народъ въ връзка съ политикогеографското му положение.

Днесъ още не сж окончателно опредѣлени южнитѣ и западнитѣ граници на обединена България въ областъта на Ма-

кедония, затова не е точно установено пространството и населението ѝ. Обаче се очаква да съвпадат въ областта на Македония границитѣ на България да съвпадатъ съ границитѣ установени по Санъ-Стефанския миренъ договоръ въ 1878 год. Последнитѣ почти отговарятъ на географскитѣ и историческитѣ граници на България и на народностното и жизненото пространство на българския народъ. Въ такъвъ случай България ще заема близу $\frac{1}{3}$ отъ пространството на Балканския полуостровъ, което е 505,000 кв. клм., и около $\frac{1}{3}$ отъ населението му, което е около 25,000,000 жители. Пишемъ, че санъ-стефанскитѣ граници почти съвпадатъ, а не напълно съвпадатъ, съ географскитѣ и историческитѣ граници на България, защото тѣ не обгръщаха цѣла Западна Тракия, която днесъ влиза въ границитѣ на България (Вижъ приложената карта).

Карта на България (Karte von Bulgarien)



1. Санъ-Стефанска граница (Die Grenze von San-Stefano)
2. Днешна държавна граница (Die heutige Staatsgrenze)

Възстановяването на обединена България съответствува на политикогеографското ѝ положение, което отъ своя страна представя съчетание на известни географски и исторически фактори и което има важни предимства за българския народъ предъ това на другитѣ балкански народи. Политикогеографското положение на България се обуславя най-напредъ отъ географското ѝ положение. България заема по-голѣмата частъ отъ източната половина на Балканския полуостровъ. Както изтъкнахме по-подробно въ миналогодишната си статия, цѣлиятъ

полуостровъ, поставенъ между три материка (Европа, Азия и Африка), представя най-важното сръдище — кръстопътъ на най-многого суша на земното кълбо. Но това негово качество се сподѣля най-вече отъ източната му половина. Тя е най-близу до протоцитъ и Азия; огражда се отъ най-важнитъ водни пътища на полуострова: дунавски, черноморски и бълморски, чрезъ които добива полуостровно положение. Презъ нея минаватъ най-важнитъ сухоземни пътища на полуострова: диагоналниятъ пътъ отъ Българдъ—София за Цариградъ, вардарскиятъ за Солунъ и други меридианни пътища. Източната половина на Балканския полуостровъ е по-проходимата и по-преходна негова часть, затова презъ нея сж ставали повече външни и вътрешни народни и военни движения, а днесъ ставатъ по-оживени външни съобщения и политически влияния, отколкото въ западната му половина. Разбира се, източната половина на нашия полуостровъ има и по-голѣмо стратегическо значение.

За по-леснитъ изобщо движения презъ източната половина на Балканския полуостровъ е спомагалъ и спомага и другъ географски факторъ, именно по-низкия и по-равниненъ характеръ на земната ѝ повърхнина, отколкото по планинската западна часть на Полуострова. По-удобнитъ пътища презъ източната половина на Балканския полуостровъ сж използвали и аспаруховитъ българи въ своитъ движения къмъ югъ, къмъ богатата Византия и привлекателния Цариградъ, въ която посока тъ сж обединили много славянски племена и създали трайна основа на българската държава. Леснитъ вътрешни движения сжщо сж допринесли много за обединението на славянскитъ племена и националното сцепление на българския народъ. Разбира се, голѣмата преходностъ на земята на дадена държава представя и опасностъ за нейното сжществуване, ако държавата не може да се противопоставя на чуждитъ движения и влияния презъ нейната територия. Главно поради слаба държавна власть, която не е съзнавала опасността отъ преходното положение на българската земя, българскиятъ народъ и неговата държава сж прекарвали своя животъ повече въ робство. Отъ 679 г. до 1941 г. българската държава е преживѣла 1261 години, но повече отъ тѣхъ — 653 години, сж минали въ робство (168 години подъ гърци и 485 години подъ турци); само 608 години тя е живѣла самостоенъ животъ. По-равнинната и по-плодородна източна половина на Полуострова има и това предимство, че спомага за стопанския напредъкъ на държавата, който има голѣмо значение за здравината и силата на държавата.

Тѣзи благоприятни географски условия на източната половина на Балканския полуостровъ съчетани съ историческитъ фактори: 1) държавноорганизаторскитъ способности на аспаруховитъ българи, 2) богатствата на византийската империя и 3) съпротивата на сжщата империя — сж послужили за главна

основа на българската държава, която се явява въ 679 г. като първа нова сръдновъковна държава не само на Балканския полуостровъ, но и въ цѣла Европа. Тя предшествова образуването на франкската държава (687 г.), на английската държава (кралство Есексъ въ 802 г., а кралство Англия въ 828 г.) и на Московското господарство отъ Рюрикъ въ 862 г.

Трѣбва да се забележи, че въ древно време географското положение на Гърция (южната частъ на Балканския полуостровъ) е било по-благоприятно за основаване и развитие на държава и създаване на висока култура, отколкото източната половина на Полуострова, защото тя е била по-близу до по-старитѣ културни земи въ Предна Азия и Египетъ и е островна и полуостровна земя. Силата и тежестта на Гърция сж били въ морето, а планинитѣ ѝ я раздѣляли на малки държавици, които враждували помежду си. Премѣстването на Византия въ източната частъ на Полуострова и появата на новитѣ народи откъмъ северъ измѣстватъ центъра на политическата тежестъ на Полуострова на северъ, въ източната му половина, което явление трае до днесъ, като най-напредъ това положение е използвала Византия и България, следъ това го наследява Турция, а днесъ — пакъ България.

Границитѣ на днешна обединена България се установяватъ твърде отрано, още въ началото на развитието на българската държава. Посоката на развитието на българската държава е къмъ югъ — въ Тракия, но поради съпротивата на Византия, тази посока се разклонява и къмъ югозападъ, въ централната областъ на Балканския полуостровъ — въ Македония, още повече, че последната се населявала отъ югоисточни (български) славяни. Царъ Крумъ е направилъ първата голѣма крачка въ развитието на българската държава въ югозападна посока въ 809 г., като завладява София и Софийската областъ. София е геометрически центъръ на полуострова, въ нея се кръстосватъ негови главни пѣтища и тя е ключа на по-голѣмата му частъ. София има по-голѣма центростремителна сила отъ Бѣлградъ, който, макаръ, че бѣше столица на по-голѣма държава, остана по-малкъ отъ София. Следъ Крумъ при други царе на първото българско царство се включва и Македония въ границитѣ на България. Уголѣмена България чрезъ Македония е добивала достатъчно сили за да отстоява на съпротивата на Византия. Развитието на българската държава въ Македония е напълно нормално, защото македонскитѣ планини сж достатъчно разчленени и не прѣчатъ за леснитѣ връзки и съобщения съ България и защото македонскитѣ славяни сж сродни съ тѣзи въ България, затова бързо сж се приобщили къмъ последнитѣ и се обединили съ тѣхъ. Нѣщо повече—Македония става главно огнище и разсадникъ на българската наука и култура, която култура е първа славянска култура, използвана и отъ други славянски народи. Македонското или западното българско царство на Самуила става по-българско отъ преславското

и се бори за неговото спасение. Чрезъ Македония България се затвърдява като първостепенна политическа и културна сила на Балканския полуостровъ. За това геополитическо значение на България спомагалъ, разбира се, и владението отъ време на време на голъми части отъ Тракия.

Това положение продължава до края на XIII в., презъ която дълга епоха, въпреки византийското иго, българското народностно и културно пространство се разширява и затвърдява въ границитъ, каквито ги виждаме и днесъ. Важно е да се забележи, че по време на присъединяването на Македония къмъ България, държавата на сърбитъ е била въ пеленитъ на своето развитие и не е имала никакво стремление къмъ Македония. Краткотрайното сръбско господство въ Македония презъ XIV в. не е нарушило българския ѝ народностенъ и културенъ характеръ. Последниятъ не е нарушенъ и презъ турското робство, което за българскитъ земи, които сѫ най-близу до Азия, е било най-дълго и най-тежко. Въ началото на турското робство въ по-преходна и равнинна България, българитъ се запазватъ въ Стара-планина, Сръдна-гора и други планини, отгдето следъ това се разселватъ отново въ равнинитъ и полетата. А въ Македония, която е по-планинска земя отъ България и съ здрави български културни традиции отъ първото и второто българско царство, българското население, макаръ че е било заградено отъ гръцко, албанско и сръбско население, запазено отъ турско и тукъ-тамъ отъ влашко население, запазва народностното си пространство и съзнание и застава въ първитъ редици въ борбитъ на българския народъ за възраждане и освобождение. Ето защо въ турско време границитъ на българското народностно пространство дори се разширяватъ, какъвто е случая и въ Тракия, гдето особено по време на българското възраждане, българитъ въ своето разселване достигатъ бреговетъ на Мраморно море и стенитъ на Цариградъ. И трѣбва да се забележи, че това става при извънредно тежки условия. Ако презъ сръднитъ вѣкове българитъ дължатъ създаването на националното си съзнание и запазването на народностното си пространство главно на българската държава, презъ епохата на турското владичество, особено по време на възраждането въ XIX в., тѣ това постигнаха съ собственитъ си сили. Сѫщо трѣбва да се забележи, че презъ XIX в. другитъ балкански и съседни народи (сърби, гърци и румъни), които отрано се освободиха и създадоха държави, чрезъ последнитъ бѣха много улеснени въ борбитъ си за запазване на народностното си пространство и съзнание, а и до вчера въ Македония и Тракия се мжчеха да денационализиратъ българското население. При шестствието на турцитъ на Балканския полуостровъ, българската държава, поради слаба централна власт, бѣше най-слабата балканска държава. Обаче това не попрѣчи на българския народъ не само да се запази, но презъ

епохата на борбитѣ си за възраждане и освобождение, да излѣзе съ сравнително най-обширно народностно пространство и устойчиво национално съзнание. Ето защо съ право се смѣта, че епохата на възраждане на българитѣ е истинския златенъ вѣкъ въ българската история.

Съвсемъ безъ основание е твърдението на Цвиичъ, че българитѣ въ турско време не дигали възстания за освобождение, освенъ това въ 1876 г., и че името „българинъ“ отъ национално се било превърнало въ социално и значило „раба“, „работникъ“¹⁾. А тѣ дигали голѣмо възстание въ Северна България още въ 1595 г., следъ това Чипровското въ 1688 г. и нѣколко възстания презъ XIX в. (Търновско въ 1835 г., Поморавско — 1941, Видинско — 1850, Търновско — 1854 и др). Българитѣ отъ западнитѣ български земи сж взимали участие въ сръбскитѣ възстания и сж помагали за сръбското освобождение. Много добре е известно, че възстанията въ Македония и Тракия за освобождение отъ турско иго се водѣха пакъ само отъ българи, а не отъ сърби и гърци.

Другитѣ балкански народи свързаха борбитѣ си за възраждане и освобождение и съ завоюване на чужди земи и съ своитѣ по-рано възстановени държави кжсаха отъ българското народностно пространство. У българитѣ, напротивъ, тѣзи борби се състоеха въ запазване на народностното имъ пространство и засилване на националното имъ единство. Усѣтътъ за защита и самосъхранение подсказваше на българитѣ, поставени при тежки условия въ турската държава, по-напредъ да затвърдятъ народностното си пространство и създадатъ здрава нация, следъ което да насочатъ усилията си за възстановяване на държавата си. Политиката на съседитѣ бѣше преди всичко териториална, а нашата — национална, която е по-целесъобразна. Съ териториалната си политика, особено следъ голѣмата война, съседитѣ ни включиха въ границитѣ на държавитѣ си много чуждо население, което бѣше една слабостъ за тѣхъ. Тази слабостъ допринесе не малко за тѣхното лесно разгромяване подъ ударитѣ на германскитѣ войски. Противно на опититѣ на съседитѣ си, българитѣ развиватъ своята държава само въ Балканския полуостровъ, затова държавата имъ е най-балканска държава; при това, тѣ я развиватъ само върху свое народностно пространство, което почти съпада съ жизненото имъ пространство, което е единъ залогъ за здравината на държавата имъ.

Борбитѣ за възраждане, освобождение и обединение на българския народъ отъ XIX в. насамъ сж тежки, защото преди всичко неговото геополитическо положение на Балканския полуостровъ стана по-сложно. Ако презъ среднитѣ вѣкове той

¹⁾ Jovan Cvijić. The geographical distribution of the balkan peoples, The Geogr. Review — New-York, vol. V, May, 1918, № 5, стр. 357 и 358

е ималъ за съседни само византийци и сърби, следъ тѣхъ той има за съседни и турци и румъни. Днесъ наистина не сж възможни преселнически народни движения презъ Балканския полуостровъ, но поради кръстопжтното му географско положение, той не остава незасѣгнатъ отъ международнитѣ борби и войни. Въ него се пресичатъ политически влияния на нѣколко голѣми европейски държави, съ които влияния тия държави защищаватъ преди всичко свои интереси. При добросъседски начинъ на разрешаване на спорнитѣ въпроси между балканскитѣ народи и разбирателството между тѣхъ, тѣзи външни влияния биха били много по-слаби.

Предимствата на географското положение и устройство на България сж допринесли много, щото българскитѣ народъ да не играе второстепенна политическа роля на Балканския полуостровъ. Въ това отношение сж оказали положително влияние и недостатѣцитѣ (опасноститѣ) на кръстопжтното географско положение, които сж направили българскитѣ народъ по-съпротивителенъ, предприемчивъ и коравъ народъ, съ силенъ усѣтъ за самосъхранение. Ако и най-късно освободенъ отъ турско иго, той застигна и дори надмина съседитѣ си въ културно отношение. Иначе не може лесно да се обясни неговото запаване и то съ силенъ устремъ къмъ национално обединение.

Виждайки тѣзи качества на българския народъ, неговитѣ съседни още отъ миналия вѣкъ насамъ гледатъ недобросъседски на него и не пропусчатъ случай да му напакостятъ и спънатъ неговия стремежъ къмъ национално обединение. Въ тѣзи свои борби, разбира се, тѣ често пжти се ползуватъ отъ помощта и съюзничеството на нѣкоя велика сила. Особено следъ Балканската и Свѣтовната война, на българския народъ бѣ напакостено, като по-голѣмата частъ отъ Македония, Тракия, Добруджа и Западнитѣ покрайнини останаха подъ сръбска, гръцка, румънска и турска властъ. Почти всичкото население въ Източна Тракия подъ турска властъ бѣше изгонено. По-голѣмата частъ и отъ населението подъ гръцка властъ бѣше изгонено, което се понесе по-тежко, защото се преследваше кжсогледата политика да се обезбългари Бѣломорието и се отнеме вѣковното право на България за излазъ на Бѣло море. Много естествено е че 13-вѣковното българско народностно и жизнено право върху Бѣломорието не може да се отхвърли съ една промѣна отъ 17 години насамъ. Политиката на свършенитѣ факти не е справедлива политика. Българскитѣ народностенъ фронтъ въ Тракия и Македония бѣше огънатъ, но сега отново се възстановява.

Сложното геополитическо положение на малкитѣ балкански народи и изобщо тежкитѣ задачи, които имъ създава сложния международенъ животъ, безъ тѣ да разполагатъ съ достатѣчно сили за разрешаването имъ, ги прави по-несъстоятелни. Принципъ въ междудържавния животъ е народитѣ да

се съюзяватъ помежду си и да си помагатъ въ живота. Днесъ дори една могъща Англия въ борбата си съ Германия търси подкрепата на Америка. Ако презъ срѣднитъ вѣкове българскиятъ народъ самъ се освободи отъ византийско иго, презъ XIX в. той бѣ освободенъ отъ турско робство отъ Русия. Другитъ балкански народи сжщо бѣха освободени съ помощта на Русия и други голѣми държави. Въ борбитъ за освобождение на Македония, Тракия Добруджа и Западнитъ покрайнини българскиятъ народъ даде много жертви презъ Балканската и Свѣтовната война. Само убититъ бѣха 100,000 души, които сж много за единъ малъкъ народъ. За жалостъ той не можа да постигне това освобождение. Днесъ то се постигна чрезъ войната, която Германия води на Балканския полуостровъ. Разбира се, не трѣбва да се забравя, че България, ако и да не бѣше участница въ тази война, бѣше мобилизирила голѣма частъ отъ войската си.

България бѣше тежко онеправдана отъ Ньойския договоръ. Следъ това, не се изпълни договорното обещание да ѝ се даде излазъ на Бѣло море. България склучи пактъ за вѣчно приятелство съ Югославия, което бѣше братско подаване на ржка. Но този пактъ бѣше само за смѣтка на България — на българитъ въ Македония и Западнитъ покрайнини не се дадоха най-елементарни културни права. Непоносима денационализаторска политика срещу българитъ се водеше въ всички поробени български земи. Голѣмитъ победители на България, като Англия, не обръщаха внимание на тежкото положение на българския народъ. България се нареди въ редицата на ревизионистичнитъ държави, каквато е и Русия, която се смѣта онеправдана въ края на миналата Свѣтовна война отъ съюзницитъ си.

Съ освобождението на поробенитъ български земи и обединението на българския народъ се извърши една географска и историческа справедливостъ. Тя промѣни до известна степенъ политикогеографското или геополитическото положение на България. Въ това отношение България поема водаческа роля на Балканския полуостровъ, но не и хегемония надъ другитъ балкански народи, къмъ каквато тя не се стреми. Но изобщо геополитическото положение на Балканския полуостровъ си остава сложно, още повече въ днешнитъ динамични международни условия. Затвърдяването на обединена България изисква готовностъ за жертви отъ българския народъ. Повече отъ всѣки другъ пътъ българинътъ трѣбва да бжде „българофилъ“, па тогава нѣкакъвъ „чуждофилъ“. Освенъ това, обединена България изисква справедливостъ въ международния животъ.

20 юний, 1941 год.

DIE VEREINIGUNG DES BULGARISCHEN VOLKES UND SEINE POLITISCH-GEOGRAPHISCHE LAGE.

Wegen ihrer weltpolitischen Lage konnte die Balkanhalbinsel auch von dem jetzigen grossen europäischen Konflikt nicht unberührt bleiben. Der Krieg, den Deutschland mit Hilfe von Italien um eine Neuordnung Europas führt, hat sich auch auf die Balkanhalbinsel ausgedehnt und wichtige politische Veränderungen im Leben ihrer Völker und Staaten hervorgerufen, nämlich: 1) Von den politischen Einflüssen der grossen europäischen Staaten auf die Balkanhalbinsel verstärkten sich diejenigen von Deutschland und Italien; 2) Jugoslawien und Griechenland sind verkleinert worden, wobei ersteres in seine Hauptbestandteile, Serbien und Kroatien, zerfiel, und 3) Makedonien, Westbulgarischen Grenzgebiete und Thrakien sind befreit worden, und mit der Wiedervereinigung der Dobrudscha mit Bulgarien, die voriges Jahr geschah, ist das bulgarische Volk nun fast völlig vereinigt.

Dies ist geographisch und historisch vollkommen natürlich und unerlässlich zur Schaffung gerechter politischer Ordnung auf der Balkanhalbinsel.

Gegenwärtig sind die südlichen und westlichen Grenzen Bulgariens in der Gegend von Makedonien noch nicht endgültig bestimmt, daher kennt man noch nicht genau das Territorium und die Bevölkerungszahl Bulgariens. Aber es ist zu erwarten, dass die Grenzen Bulgariens in dieser Gegend mit den vom San Stefano-Vertrag im Jahre 1878 festgelegten übereinstimmen, die beinahe den geographischen und historischen entsprechen, sowie auch dem Volks- und Lebensraum des bulgarischen Volkes. In diesem Falle wird Bulgarien annähernd $\frac{1}{3}$ des Raumes der Balkanhalbinsel einnehmen, die etwa 505,000 qkm hat, und nahezu $\frac{1}{3}$ von ihrer Bevölkerung, die sich auf ungefähr 25,000,000 beläuft, aufweisen.

Die Wiederherstellung eines vereinigten Bulgariens entspricht der politisch-geographischen Lage dieses Landes, die von harmonischer Zusammenwirkung gewisser geographischer und historischer Faktoren bedingt ist. Der politisch-geographische Zustand Bulgariens hat wichtige Vorzüge im Vergleich mit demjenigen der anderen Balkanvölker. Sie gründen sich zunächst auf die geographische Lage des Landes. Bulgarien nimmt den grösseren Teil der Osthälfte der Balkanhalbinsel ein. Dieser Teil der Halbinsel steht in engerer Verbindung mit dem Bosphorus und den Dardanellen und Vorderasien, die einst von Byzanz und heute von der Türkei beherrscht sind. Es sind dies Objekte, die in vergangenen Zeiten grössere Volkswanderungen und Kriege hervorgerufen haben und heute lebhafteren internationalen Verkehr, politische Einflüsse und ebenfalls Kriege verursachen. Durch die Osthälfte der Halbinsel und um sie herum ziehen die Hauptwege für diese

Bewegungen, Verkehr und Einflüsse. Zu all dem hat ein zweiter geographischer Faktor beigetragen, nämlich der niedrigere und ebenere Charakter der östlichen Hälfte der Halbinsel im Vergleich mit der westlichen. Hier erlauben die ausgedehnteren und fruchtbareren Ebenen leichtere nationale Einigung und schnellere Wirtschaftsentwicklung.

Diese geographischen Faktoren im Verein mit den historischen Faktoren: 1) die staatsorganisatorischen Fähigkeiten der Bulgaren unter Asparuch, welche die slawischen Stämme vereinigen, 2) das byzantinische Reich, dessen Reichtümer sowohl Slawen wie Bulgaren angezogen haben, und 3) der Kampf mit diesem Reich, sind die Grundlage zur Bildung des bulgarischen Staates, welcher der erste neue mittelalterliche Staat, nicht nur auf der Balkanhalbinsel, sondern auch in ganz Europa ist. In seiner natürlichen Entwicklung nach Süden trifft der bulgarische Staat auf den hartnäckigen Widerstand seitens Byzanz, darum richtet er seine Entwicklung nach Südwesten — Makedonien. Seltsam genug: als der serbische Staat noch in den Anfängen war, befand sich Makedonien nicht nur innerhalb der Grenzen des bulgarischen Staates, sondern wurde der Hauptsitz der bulgarischen Wissenschaft und Kultur, die auch den Kulturen der anderen slawischen Völker zur Grundlage diente. Während des ganzen Mittelalters waren Makedonien und der grössere Teil von Thrakien innerhalb des Volksraumes der Bulgaren und lange Zeit hindurch innerhalb der Grenzen des bulgarischen Staates. Die kurzdauernde Herrschaft der Serben im XIV. Jahrhundert vermochte den völkischen Charakter Makedoniens nicht zu verändern.

Zur Türkenzeit bewahrten die Bulgaren, trotzdem sie unter schwerstem und langdauerndstem Joch standen, die Grenzen ihres Volksraumes. Im XIX. Jahrhundert komplizierte sich die geopolitische Lage des bulgarischen Volkes, weil sich die anderen Balkanvölker früher vom türkischen Joch befreit hatten und eine territoriale Politik auf Kosten des bulgarischen Volksraumes trieben, und weil sich auf der Balkanhalbinsel politische Einflüsse einiger Grossmächte zu kreuzen begannen. Trotzdem behaupteten die Bulgaren zur Zeit ihrer Wiedergeburt mit eigenen Kräften die Grenzen ihres Volksraumes, und ihr Nationalbewusstsein erreichte eine beneidenswerte Höhe.

Aber die Vorzüge der politisch-geographischen Lage des bulgarischen Volkes und sein geweckter fortschrittlicher Geist, der in unaufhörlichen Kämpfen gestählt worden ist, erweckten Neid bei seinen Nachbarn und zeitigten Verfolgung von seiten einiger Grossmächte. Wenngleich die Balkanvölker einander durch gutnachbarliche Beziehungen sehr nützlich sein könnten, bahnten sich solche leider doch nicht an. Auf dem Berliner Kongress wurde das Bulgarien von San-Stefano zerstückelt. Dies war hauptsächlich die Schuld Englands. Das bulgarische Volk erlitt auch nach dem

Balkankrieg (1913) und nach dem Weltkrieg (1915/18) Einbusse, da Makedonien, Westbulgarischen Grenzgebiete Thrakien und die Dobrudscha unter die Herrschaft seiner Nachbarn gerieten. Diese Fremdherrschaft war schwerer als das türkische Joch. Sie verfolgte eine Einschränkung des bulgarischen, unter jahrhundertelangen Kämpfen festgelegten Volksraumes und wollte dem bulgarischen Volk den lebensbedeutenden Ausgang zum Ägäischen (Weissen) Meere entziehen. Im XII. Jahrhundert haben sich die Bulgaren vom byzantinischen Joch selber befreit, bei den komplizierten geopolitischen Verhältnissen auf der Balkanhalbinsel im XIX. Jahrhundert wurde Bulgaren 1877/78 von den Russen befreit und heute, nach den grossen Opfern des bulgarischen Volkes im Balkan- und Weltkrieg, befreite Deutschland die Dobrudscha, Makedonien, Westbulgarischen Grenzgebiete und Thrakien. Auf diese Weise wurde die Vereinigung des bulgarischen Volkes erreicht und ein Beitrag zu gerechteren und friedlichen politischen Beziehungen auf der Balkanhalbinsel gegeben.

20. Juni 1941

Ив. Батаклиевъ